

یعنی: حتی اشیایی که تحت مقوله‌ای واحد قرار دارند موضوع علوم متعدد قرار می‌گیرند.

۶- مثلا وقت مناسب در جنگ موضوع دانش لشکرکشی است. در ترجمه راس:

for opportunity in war is studied by strategy

یعنی: وقت مناسب در جنگ مورد مطالعه دانش لشکرکشی است.

۷- ص ۳۳ پس از آخرین سطر این عبارت افتاده است:

for we have practically defined happiness as a sort of living and faring well.

زیرا ما نیکبختی را عملا به معنی نوعی زندگی نیک و عمل نیک گرفته‌ایم.

۸- ص ۳۶ س ۱۶: بعد از کلمه «است» این جمله افتاده است:

but even among doctors the best educated spend much labour on acquiring Knowledge of the body.

۹- ص ۴۷ س ۱۶: و [خواب] کمتر از همه تواناییهای دیگر نشان می‌دهد که آیا یک شخص انسان با ارزشی است یا بی‌ارح. در ترجمه راس:

while goodness and badness are least manifest in sleep.

یعنی: در حالی که خوبی و بدی ظهور بسیار کمی در خواب دارند.

۱۰- ص ۵۴ س آخر: و بسیار فرق می‌کند که از کودکی به چگونه رفتاری عادت کنیم.

It makes no small difference, then, whether we forms habits of one kind or of another from our very youth; it makes a very great difference, or rather, all the difference.

۱۱- ص ۵۶ س ۶ و ۷: امور نادیدنی را برای

اینکه روشتر دریابیم باید از امور دیدنی استنتاج کنیم.

نادیدنی و دیدنی در ترجمه راس به ترتیب imperceptible و sensible آمده‌اند که با توجه به عمومیت بحث صحیحتر است.

۱۲- ص ۵۸ س ۱۲: کلمه «درد» در این سطر زائد است و در ترجمه راس هم نیست.

۱۳- ص ۶۴ س ۹: نه حد وسط فی نفسه را بلکه حد وسط درست را. در ترجمه راس به جای «درست»

relatively to us آمده که در مقابل «فی نفسه» تعبیر صحیح همین (نسبت به ما) است.

۱۴- ص ۸۴ س ۶ و مهمترین آن چیزها اوضاع و احوال و نتیجه عمل است. در ترجمه راس:

and these are thought to be what he is doing and with what aim.

یعنی: و اینها عملی هستند که او انجام می‌دهد و هدفی که آن اعمال متوجه آن هستند.

۱۵- ص ۹۰ س ۱۵: و مرد میاسی تامل نمی‌کند که آیا دولتی منظم به وجود آورد یا نه. «دولت منظم» در ترجمه راس به law and order (قانون و نظم) ترجمه شده که صحیحتر است.

پانویسها:

۱- فیزیک (سماح طبیعی) ص ۱۰-۱۱ (مقدمه)

۲- البته در همان سفر به بنده گفتند که مطلع بودم ولی چون از آثار زبان عربی خوب نمی‌توانم استفاده کنم مراجعه نکردم. شرح این رشد را هم با یاری جناب آقای دکتر محمد علی موحد استفاده می‌کردم.

۳- این بررسی فقط تا فصل پنجم کتاب چهارم را شامل می‌شود.

* البته معلوم است که زبان فارسی دری قدمت دو هزار پانصد ساله ندارد منظور همان دو هزار و پانصد سالی است که تألیف آنها می‌گذرد.

گراهام گرین دریافتی از رمانها

■ Graham Greene

An Approach to the Novels

Robert Hoskin, James Madison

University, USA, 1999.

این تحقیق گرین را در نقشی دوگانه به عنوان نویسنده تصویر می‌کند، کسی که تجربه ادبی اش را در دریافت خود از زندگی انعکاس می‌دهد، و در پی آن هم تجربه اش و هم تفسیر ادبی آن را در قصه اش باز می‌تاباند؛ و دو مرحله از رمانهای گرین را از طریق روابط متغیر میان نویسنده و شخصیت‌های داستان بیان می‌کند. نخستین دوره از مردان جوان شدیداً حساس و هوشمند و منفک از دیگران به نحوی شبیه گرین جوان به سوی شخصیت‌های ترش‌رو و بیگانه از خویش که به نحوی نمایان از خالق خویش فرستگها قاصه دارند، پیش می‌رود. مرحله دوم (۱۹۳۹) شامل یک سلسله «چهره‌پردازی‌های هنرمند» است که از طریق آن، گرین به صورتی بی‌واسطه تر با تنش‌ها و تضادهای زندگی شخصی اش روبه‌رو می‌شود.

دایرة المعارف طنزپردازان بریتانیایی (از چاسترتاکلیس)

■ Encyclopedia of British Humorists

Geoffrey Chaucer to John Cleese

Edited by Steven H. Gale

Kentucky State University,

USA, 1996

کتاب مرجعی جامع و روزآمد که به بررسی طنز که در ادبیات انگلیسی [بریتانیایی] بیان شده است، از بیوولف Beowulf تا زمان حاضر می‌پردازد. ۲۰۶ مقاله دارای امضا معتبر آثار ۱۱۹ ادیب از هفت کشور و دارای قواعد و شیوه‌های گوناگون را می‌نمایاند. از چهره‌های سرشناسی مانند جان اتان سویت، اسکار وایلد، شاو و نوتل کوارد Coward تا چهره‌های کمتر شناخته شده از قبیل فرانسیس بومونت Beaumont، استلا گینس Gibbons، جرج دوموریر de Maurier در این اثر آمده‌اند. خوانندگان ممکن است از این نکته بسیار تعجب کنند که آدمهای بزرگ و دور از طنزی مانند دایلیو ایچ اودن W.H. Auden، وینستون چرچیل، ساموئل جانسون و ادیت سیتول Edith Sitwell آثار طنزآمیز نوشته‌اند.

